

Sygn. akt VII K 982/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 października 2017 roku

Sąd Rejonowy w Opolu Wydział VII Karny w składzie:

Przewodniczący SSR Hubert Frankowski

Protokolant ST. sek. sąd. Anna Kowalczyk

w obecności Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Opolu nieobecny zawiadomiony prawidłowo

po rozpoznaniu dnia 31 października 2017 roku

sprawy

E. P.,

córkę R. i A. z domu L.,

urodzoną (...) w K.

Oskarżonej o to, że:

W dniu 08.12.2015 r. w O., działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadziła (...) Bank (...) z/s we W. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 2000 zł w ten sposób, że posługując się danymi osobowymi R. S. (1), zawarła umowę pożyczki nr (...) na kwotę 2000 zł, wskazując rachunek bankowy do wpłaty pożyczki o nr (...) założony na dane osobowe J. W. (1), czym wprowadziła pożyczkodawcę w błąd co do faktycznej tożsamości pożyczkobiorcy, jednocześnie nie mając zamiaru wywiązania się z zaciągniętego zobowiązania finansowego, działając na szkodę (...) Bank (...) z/s we W.,

Tj. o czyn z art. 286 § 1 kk

1. oskarżoną E. P. uznaje za winną czynu opisanego w części wstępnej wyroku stanowiącego występki z art. 286 § 1 kk i za to przestępstwo na podstawie art. 286 § 1 kk wymierza jej karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności,
2. na podst. art. 63 § 1 kk zalicza oskarżonej na poczet orzeczonej w pkt 1. sentencji wyroku kary pozbawienia wolności, okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie w postaci zatrzymania w dniu 22.06.2015 roku w godz. 17.15 – 18.45,
3. na podst. art. 46 § 1 kk zobowiązuje oskarżoną E. P. do naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonego (...) Bank (...) O/W. kwoty 2.000 złotych,
4. na podst. art. 624 § 1 Kpk zwalnia oskarżoną w całości od zapłaty kosztów sądowych i obciąża nimi Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

R. S. (1) do 2014 roku był klientem instytucji pożyczkowej (...) BANK (...) z s. we W., w której brał w przeszłości kilka pożyczek gotówkowych na kwoty kilkusetzłotowe. Wszystkie pożyczki spłacił w całości i w terminie. Nie posiadał konta bankowego w B.Z. (...) SA, ani też telefonu komórkowego o nr 531 848 504.

(...) BANK (...) z s. we W., w ramach umowy o współpracy, współdziałał z instytucjami zajmującymi się pośrednictwem finansowym, w tym z W. Z. prowadzącym działalność gospodarczą pod firmą (...)H.U. – B&M W. Z. w O., a mającym swe punkty na terenie O., w tym w Galerii (...) przy Pl. (...).

W. Z. zatrudniał w swym punkcie pośrednictwa kredytowego m.in. E. P., zajmującą się składaniem, w imieniu klientów indywidualnych, wniosków kredytowych do banków drogą elektroniczną, w tym do (...) BANK (...). E. P. zatrudniona była przez W. Z. od września 2015r. do marca 2016 roku.

J. W. (1) posiadał dowód osobisty seria (...), którego utratę zgłosił z dniem 31.12.2015r. wystawcy dokumentu. J. W. (1) posiadał też konto w Banku (...)/O. o nr (...) założone w m-cu października 2015r.

E. P. w bliżej nieustalonych okolicznościach - niewykluczone, że w porozumieniu z J. W. (1) - weszła w posiadanie jego dowodu osobistego seria (...) i drogą elektroniczną, ze swego adresu e-mail (...), założyła w dniu 7.12.2015r. na nazwisko J. W. (1) subkonto w Banku (...)/O. o nr (...).

W dniu 8 grudnia 2015r. E. P. doprowadziła (...) BANK (...) do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w postaci pieniędzy w kwocie 2.000 zł w ten sposób, że jako pracownik firmy (...)H.U. – B&M W. Z. w O., posługując się dostępnymi jej z systemu danymi R. S. (1), jako b. klienta (...) BANK (...), który uprzednio spłacił wszystkie pożyczki, zawarła w jego imieniu, jednakże bez jego zgody i wiedzy, drogą elektroniczną, z komputera o nr IP 31.174.30.200, ze swego adresu e-mail (...), umowę pożyczki z (...) BANK (...) nr (...) na kwotę 2.000 zł, którą to kwotę, po pozytywnej weryfikacji zdolności kredytowej rzekomego klienta, (...) BANK (...) przelał na wskazane przez E. P. we wniosku kredytowym subkonto bankowe na nazwisko J. W. (1) w Banku (...)/O. o nr (...) po telefonicznym wydaniu dyspozycji z tel. kom. o nr 531 848 504.

W wyznaczonym na spłatę pożyczki terminie 60 dni, ani też później (...) BANK (...) nie odnotował żadnej wpłaty, dlatego też wezwał R. S. (1) do zapłaty.

R. S. (1) dowiedział się o zaciągnięciu umowy pożyczki na swe nazwisko z otrzymanych od (...) BANK (...) w styczniu 2016r. wezwań do zapłaty. Jako, że w 2015 roku nie zaciągał tamże żadnych pożyczek, a poprzednie spłacił w całości, złożył zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa oszustwa.

(...) BANK (...) złożył w trybie art. 46 § 1 Kk wniosek o orzeczenie obowiązku naprawienia szkody.

Do chwili obecnej E. P. nie naprawiła szkody wyrządzonej przestępstwem.

Dowody:

- zeznania świadka K. P. – k. 43-44, 127-128, 191,
- zeznania świadka A. K. – k. 112, 191,
- zeznania świadka R. S. (1) – k. 2-4, 190-191,
- zeznania świadka J. W. (1) – k. 39-40, 49, 203-204,
- zeznania świadka W. Z. – k. 41-42, 99, 110, 202-203,
- wezwania do zapłaty kierowane do R. S. – k. 8-10,
- pismo z (...) BANK dot. okoliczności zaciągnięcia pożyczki o nr (...) – k. 13, 18,
- dokumentacja z ustaleń dot. rachunku bankowego na który przelano pożyczkę, nr telefonu z którego wydano dyspozycję przelewu środków drogą SMS oraz nr IP komputera i adresu e-mail z którego złożono wniosek kredytowy – k. 14-16, 95-97,

- dokumentacja od operatora sieci P-4 sp. z o.o. dot. nr tel. z którego wydano dyspozycję przelewu środków drogą SMS – k. 24-27,
- dokumentacja z B.Z. (...) dot. kont bankowych na nazwisko J. W. wraz z historią rachunku bankowego – k. 29-35, 50,
- zaświadczenie o utracie DO przez J. W. – k. 51,
- dokumentacja pracownicza oskarżonej z m.in. adresem e-mail z którego złożono wniosek kredytowy – k. 113-116,
- częściowo wyjaśnienia oskarżonej E. P. – k. 78-79, 179-180,

E. P. ma 28 lat, jest stanu wolnego, nie ma dzieci. Posiada wykształcenie średnie, z zawodu jest fototechnikiem, nie uczy się, ani też nie pracuje. Pozostaje na utrzymaniu dziadków. Nie posiada własnego istotnego majątku.

E. P. była już karana sędownie za tożsame przestępstwo z art. 286 § 1 Kk. Wyrokiem SR w Opolu z dnia 3.08.2015r. w sprawie VII K 505/15 skazana została za czyn z art. 286 § 1 Kk na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania.

E. P. była rzeczywiście pozbawiona wolności w sprawie w dniu 22 czerwca 2015r. w godz. 17:15 – 18:45.

Brak jest podstaw do kwestionowania poczytalności E. P. tak w odniesieniu do zarzucanego jej czynu, jak i zdolności do udziału w postępowaniu, w tym prowadzenia obrony w sposób samodzielny i rozsądny.

Dowody:

- dane o oskarżonej ustalone w trybie art. 213 § 1 Kpk - k. 84,
- dane o karalności z K. - k. 82-83, 193-194,
- odpis wyroku SR w Opolu z 3.08.2015r. w sprawie VII K 505/16 – k. 108,
- opinia sądowo-psychiatryczna – k. 156-158,

E. P. nie przyznała się do popełnienia zarzucanego jej przestępstwa i skorzystała z prawa odmowy składania wyjaśnień. Przed Sądem podtrzymała swe stanowisko przyznając, że była zatrudniona u W. Z., który zajmował się pośrednictwem w zawieraniu pożyczek bankowych m.in. z F. Bank, jednakże zaprzeczyła ażeby posługując się danymi jednego z klientów zaciągnęła pożyczkę w w/w banku. Być może zrobił to inny pracownik. Przyznała też, że była uprzednio karana za podobne przestępstwa, że pozostaje w okresie próby oraz, że adres służbowy e-mail (...) należał do niej.

/k. 78-79, 179-180/

Sąd zważył, co następuje:

W świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego nie mogło budzić wątpliwości zarówno sprawstwo, jak i wina oskarżonej E. P. w odniesieniu do zarzucanego jej przestępstwa kwalifikowanego z art. 286 § 1 k.k.

Dokonując ustaleń faktycznych Sąd oparł się na zróżnicowanym materiale dowodowym obejmującym dowody osobowe i dowody z dokumentów. Na wiarę zasługiwały zeznania świadków reprezentujących pokrzywdzoną instytucję kredytową K. P. i A. K., którzy wyjaśnili procedurę i mechanizm udzielania pożyczek za pośrednictwem

firm pośrednictwa kredytowego, w tym tej, w której zatrudniona była oskarżona, która wykorzystując dane innych osób oraz nie dość bezpieczny sposób zawierania umów na odległość, instytucję reprezentowaną przez świadków do niekorzystnego rozporządzenia mieniem. Potwierdzeniem w/wymienionych dowodów były zeznania świadka R. S. (1), którego danymi i pozytywną oceną kredytową wynikającą z poprzednio zaciąganych i spłaconych pożyczek posłużyła się oskarżona. Podobnie zasługiwały na wiarę zeznania świadka J. W. (1), na którego nazwisko założyła oskarżona, również drogą elektroniczną, posługując się dowodem osobistym w/wymienionego subkonto w banku (...), na które trafiły pieniądze z pożyczki. Wreszcie na wiarę zasługiwały zeznania świadka W. Z., właściciela agencji pośrednictwa kredytowego, w której oskarżona była zatrudniona. Potwierdzeniem wniosków wynikających z dowodów osobowych były dowody z dokumentów w postaci wezwań do zapłaty kierowanych do R. S., pismo z (...) BANK dot. okoliczności zaciągnięcia pożyczki o nr (...), dokumentacja z ustaleń dot. rachunku bankowego na który przelano pożyczkę, nr telefonu z którego wydano dyspozycję przelewu środków drogą SMS oraz nr IP komputera i adresu e-mail z którego złożono wniosek kredytowy, dokumentacja od operatora sieci P-4 sp. z o.o. dot. nr tel. z którego wydano dyspozycję przelewu środków, dokumentacja z B.Z. (...) dot. kont bankowych na nazwisko J. W. wraz z historią rachunku bankowego, zaświadczenie o utracie DO przez J. W. oraz dokumentacja pracownicza oskarżonej z m.in. adresem e-mail z którego złożono wniosek kredytowy. Wskazany materiał dowodowy potwierdzał w sposób nie budzący wątpliwości przestępczy proceder, którego dopuściła się oskarżona wykorzystując swe zatrudnienie w agencji pośrednictwa finansowego i dostęp do bankowości elektronicznej, w tym danych i dokumentów innych osób, wobec powyższego wyjaśnienia oskarżonej w zakresie, w jakim zakwestionowała ona swe sprawstwo i zawinienie, Sąd uznał za przyjętą linię obrony zmierzającą do uniknięcia odpowiedzialności karnej. W zakresie właściwości osobistych i dotychczasowego sposobu życia Sąd oparł się na danych osobopoznawczych, danych z K. i odpisie orzeczenia, z których wynikało, że oskarżona w przeszłości w podobny sposób już przestępstwa się dopuściła, jednakże zastosowane wówczas środki o charakterze wolnościowym nie odniosły pożądanego rezultatu.

W ocenie Sądu analiza zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, z uwzględnieniem zasad prawidłowego rozumowania i doświadczenia życiowego, prowadziła do wniosku, że oskarżona działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadziła pokrzywdzonego, za pomocą wprowadzenia w błąd, do niekorzystnego rozporządzenia mieniem o wartości 2.000,00 złotych.

Tym samym – zdaniem Sądu – wyżej opisane zachowanie oskarżonej nosiło cechy oszustwa określonego w art. 286 § 1 k.k.

Zgodnie z art. 286 § 1 k.k. odpowiedzialność karną na podstawie tego przepisu ponosi ten, kto w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, doprowadza inną osobę do niekorzystnego rozporządzenia własnym lub cudzym mieniem za pomocą wprowadzenia jej w błąd albo wyzyskania błędu lub niezdolności do należytego pojmowania przedsiębranego działania.

Przestępstwo oszustwa jest przestępstwem powszechnym, co oznacza, że może być popełnione przez każdy podmiot zdolny do ponoszenia odpowiedzialności karnej.

Zachowanie karalne sprawcy czynu opisanego treścią art. 286 § 1 k.k. polega na doprowadzeniu innej osoby do niekorzystnego rozporządzenia własnym lub cudzym mieniem, za pomocą wprowadzenia jej w błąd. Wprowadzenie w błąd oznacza zachowanie prowadzące do wywołania u innej osoby fałszywego odzwierciedlenia rzeczywistości w świadomości tej osoby. Wprowadzenie w błąd może zostać osiągnięte także poprzez przemilczenie, tzn. zaniechanie poinformowania o faktycznym, prawdziwym stanie rzeczy.

Przedmiotem wykonawczym oszustwa jest mienie w szerokim znaczeniu, obejmującym zarówno uszczerbek majątkowy, jak i utracone korzyści, jeżeli są następstwem niekorzystnego rozporządzenia mieniem. Mienie w rozumieniu art. 286 k.k. obejmuje zatem wszelkie prawa majątkowe i obligacyjne, w tym także usługi i świadczenia. Korzyść jako znamię oszustwa należy pojmować szeroko, gdyż polegać ona może na uzyskaniu zysku (zwiększeniu aktywów) albo na zmniejszeniu pasywów. Dążenie sprawcy oszustwa może obejmować zarówno korzyść własną, jak i korzyści dla kogoś innego.

Przestępstwo oszustwa ma charakter materialny, tzn., że dla jego bytu niezbędne jest wystąpienie skutku w postaci niekorzystnego rozporządzenia mieniem przez pokrzywdzonego.

Czyn stypizowany w artykule 286 § 1 k.k. należy do kategorii przestępstw umyślnych, wymagających dla swej realizacji szczególnej postaci zamiaru bezpośredniego – zamiaru szczególnie zabarwionego (*dolus directus coloratus*). Wyraz temu dał Sąd Najwyższy, który w wyroku z dnia 11.02.2009 r., III KK 245/08, stwierdził, że: „określone w art. 286 k.k. przestępstwo oszustwa jest przestępstwem umyślnym, zaliczanym do tzw. celowościowej odmiany przestępstw kierunkowych. Ustawa wymaga, aby zachowanie sprawcy było ukierunkowane na określony cel, którym w przypadku oszustwa jest osiągnięcie korzyści majątkowej. Sprawca podejmując działanie, musi mieć wyobrażenie pożądanej dla niego sytuacji, która stanowić ma rezultat jego zachowania. Powyższe ujęcie znamion strony podmiotowej wyklucza możliwość popełnienia oszustwa z zamiarem ewentualnym, zamiar bezpośredni winien obejmować zarówno cel, jak i sam sposób działania zmierzający do zrealizowania tego celu. Sprawca musi chcieć takiego właśnie sposobu działania w celu osiągnięcia korzyści majątkowej i cel ten musi stanowić punkt odniesienia każdego ze znamion przedmiotowych przestępstwa. Przypisując sprawcy popełnienie przestępstwa określonego w art. 286 § 1 k.k., należy wykazać, że obejmował on swoją świadomością i zamiarem bezpośrednim (kierunkowym) nie tylko to, że wprowadza w błąd inną osobę (względnie wyzyskuje błąd), ale także i to, że doprowadza ją w ten sposób do niekorzystnego rozporządzenia mieniem - i jednocześnie chce wypełnienia tych znamion”. Tym samym elementy przedmiotowe oszustwa muszą mieścić się w świadomości sprawcy i muszą być objęte jego wolą. Sprawca nie tylko musi chcieć uzyskać korzyść majątkową, lecz musi także chcieć w tym celu użyć określonego sposobu działania lub zaniechania. Nie można bowiem uznać za wypełnienie znamion strony podmiotowej oszustwa sytuacji, w której chociażby jeden z wymienionych wyżej elementów nie jest objęty świadomością sprawcy. Brak jest również realizacji znamion strony podmiotowej w przypadku, gdy sprawca chociażby jednego z wymienionych elementów nie obejmuje chęcią, lecz tylko się godzi. Oszustwo zatem z punktu widzenia znamion strony podmiotowej może być popełnione wyłącznie z zamiarem bezpośrednim, szczególnie zabarwionym, obejmującym zarówno cel jak i sposób działania sprawcy (zob. wyrok SN z dnia 22.11.1973 r., III KR 278/73).

Przenosząc powyższe rozważania teoretyczne na grunt niniejszej sprawy z całą pewnością stwierdzić należy, że oskarżona swoim zachowaniem wyczerpała znamiona zarówno strony podmiotowej, jak i przedmiotowej przestępstwa oszustwa.

Zachowanie oskarżonej polegało bowiem na doprowadzeniu pokrzywdzonej instytucji, za pomocą wprowadzenia jej w błąd co do osoby pożyczkobiorcy i zamiaru wywiązania się z zobowiązania, do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w postaci pieniędzy w kwocie 2 tys. zł.

Przedmiotem wykonawczym działania oskarżonej było przy tym mienie obejmujące uszczerbek majątkowy, będący następstwem niekorzystnego rozporządzenia mieniem z tytułu udzielonej pożyczki.

Działania oskarżonej miały przy tym charakter umyślny pod postacią zamiaru bezpośredniego obejmującego nie tylko sposób działania (wprowadzenie w błąd) ale także cel w postaci osiągnięcia korzyści majątkowej. W sprawie nie ma natomiast znaczenia, czy korzyść majątkową osiągnąć miała oskarżona, czy inna osoba, być może z nią współdziałająca. Potwierdzeniem i wyrazem zamiaru oszustwa był przemyślany sposób działania oskarżonej wykorzystującej swe zatrudnienie i dane oraz dokumenty osób trzecich. Tym samym w przedmiotowej sprawie nastąpił także skutek w postaci niekorzystnego rozporządzenia mieniem, albowiem poprzez działanie oskarżonej pokrzywdzona instytucja poniosła wymierną szkodę, która to szkoda do dnia dzisiejszego nie została naprawiona.

Reasumując oskarżona swoim zachowaniem wyczerpała znamiona zarzucanego jej czynu zabronionego stypizowanego w art. 286 § 1 k.k., który to czyn jest zagrożony karą pozbawienia wolności od 6 miesięcy do 8 lat.

Wymierzając oskarżonej karę za dokonane przestępstwo Sąd kierował się dyrektywami zawartymi w art. 53 § 1 i 2 k.k.

Uwzględniono zatem stopień społecznej szkodliwości czynu, jak i zawinienie sprawcy. Ponadto wzięto pod uwagę właściwości i warunki osobiste oskarżonej oraz jej zachowanie się po popełnieniu przestępstwa. Nie ulega wątpliwości, iż czyn przypisany oskarżonej był bezprawny i zawiniony. Sąd nie dopatrył się również okoliczności mogących wyłączyć lub ograniczyć winę oskarżonej. Nadto przy wymiarze kary Sąd wziął pod uwagę sposób życia oskarżonej przed popełnieniem przestępstwa, a także jego zachowanie po popełnieniu czynu. W pierwszej kolejności wskazać należy, że oskarżona dopuściła się przestępstwa oszustwa ponownie, w podobny przemyślny sposób, w okresie próby poprzedniego skazania, ma nieustabilizowaną sytuację osobistą i zawodową, nie wyraziła żalu oraz skruchy, a jak dotąd nie podjęła nawet starań o naprawienie szkody. Uwzględniając powyższe okoliczności, z drugiej zaś jednak strony stosunkowo niewielki rozmiar szkody, Sąd wymierzył oskarżonej karę 6 miesięcy bezwzględnego pozbawienia wolności.

Sąd nie zastosował warunkowego zawieszenia wykonania kary w stosunku do oskarżonej i wymierzył oskarżonej bezwzględną karę pozbawienia wolności. Warunkowe zawieszenie wykonania kary jest bowiem instytucją, która powinna być stosowana tylko wówczas, gdy w przekonaniu Sądu postawa sprawcy, jego właściwości i warunki osobiste, dotychczasowy sposób życia oraz zachowanie się po popełnieniu przestępstwa uzasadniają przekonanie, że sprawca będzie przestrzegał porządku prawnego, a w szczególności nie popełni ponownie przestępstwa. W ocenie Sądu taka pozytywna prognoza społeczno-kryminologiczna nie ma zastosowania w odniesieniu do oskarżonej, która dopuściła się przestępstwa oszustwa ponownie, w przemyślany sposób, w okresie próby poprzedniego skazania, co wraz z aktualnym brzmieniem przepisów pozwalających na zastosowanie dobrodziejstwa warunkowego zawieszenia wykonania zasadniczej kary pozbawienia wolności, sprzeciwiało się zastosowaniu tego środka związanego z poddaniem sprawcy próbie. Tym samym – zdaniem Sądu - tylko bezwzględna kara pozbawienia wolności odniesie pożądaný skutek i doprowadzi do realizacji celów kary zarówno w zakresie prewencji szczególnej wobec samego oskarżonej, jak i w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa.

W oparciu o treść art. 46 § 1 kk Sąd zobowiązał oskarżoną do naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonej kwoty 2.000,00 złotych.

Całokształt przedstawionych okoliczności sprawił, że Sąd orzekł jak w dyspozytywnej części wyroku uznając, że orzeczona kara jest adekwatna do stopnia społecznej szkodliwości czynu, jak i zawinienia sprawcy, a wydane rozstrzygnięcie będzie skutecznym środkiem do zwalczania tego typu przestępczości, natomiast w stosunku do oskarżonej pozwoli na zrozumienie jego błędnego postępowania i uniknięcie w przyszłości podobnych czynów.

Orzeczenie w przedmiocie kosztów postępowania uzasadnia treść art. 624 § 1 Kpk.

Mając na uwadze powyższe orzeczono jak w sentencji wyroku.